

בין שתיים לארבע

דורית זילברמן

כ

ל הילדים בשכונה היו חייבים לישון במנוחה שבין שתיים לארבע. ההורים של יעליה לא היו בבית.

היא לא פחדה. אני התגנבתי.

נעלתי נעליים בשקט. עצרתי את האויר בריאות. פתיחת הדלת נמשכה לנצח. רק לא לחרוק. אחר כך ריצה פראית. מדרגות. שלוש קומות. ישכנו בשקט מאחורי בית גדול. כלב עבר. זקן ושער מדובלל. "כונזו" היא קראה לו. היכרנו אותו. הכלב של משפחת אורכך. "כונזו" והוא בא מתחנף ומלקק כאילו היה שלה. אבל היא לא ליטפה אותו. רק מרטה באזוני השמוטות והסתכלה אלי בצחוק של שדה. עיניה הירוקות הגדולות דלקו. אני לא הבנתי. היא אמרה לי ראת פעם פיפי של כלב? והצביעה: זה לא מה שאת רואה עכשיו. הוא מחביא אותו. רוצה לראות.

יעליה הרזה. על הדשא שמאחורי הבית. היא ירדה על ארבעותיה באטיות. רקדנית סטריפטזי בת-חשע או עשר. מבט מלוכסן של עיניה הזוהרות: פעם אלי פעם אל הכלב. כונזו נשם קשה והתרוצץ סביבה כמו משוגע. הוא טיפס עליה עם שתי כפותיו הקידמיות. היא עמדה על ברכיה. מחביאה את ראשה בשתי ידיה מפני שריוטותיו. קיערה את גבה ושלחה את ישכנה הקטן כלפיו. הוא קירטע מעליה דקות ארוכות.

ראיתי פיפי של כלב.

ראיתי הכל מבעד לצנצנות הזכוכית המלאות סוכריות. כמו במסעדות הישנות של תל-אביב הקטנה. מגישים שם יין-פירות ספרדי שעושה צווארים סמוקים. והשרי לחנות כבר היו רוויים סנגריה. בחוף חורף ובפנים הפסנתר. יזהר כחן התיישב אל הפסנתר והתחיל לשיר אחותי כלה. שירי שבת. ארץ ישראל הישנה. איל איל בן קרניים. זכרתי ערבים כאלה מתנועת הנוער. השולחנת מתנדנדים. אנשים נדחפו שם אל הפסנתר. רקדו שם מחובקים. ככה עד שעת הסגירה. רוני וכל החבורה לא רצו ללכת הביתה. רוני היה שיכור ואסף את הסנגריה שנשארה לתוך בקבוק עם פיה צרה. אבל הפירות שצפו בכוסות הכשילו אותו.

בפתח צנצנות הזכוכית הגדולות.

החתיכה של אלעזר התפנקה וביקשה סוכריה. הדברים שבאתי איתם רכזו כמקודם. היין לא הפיג אותם. עמדתי שם מכורבלת בכגדים גדולים ובשיער פרוו. מהשולחן שעל יד שלחו מבטים של חיות רעבות. מישהו אמר "איזה פרח". הכל היה על סף הבכי.

סילקתי משם את עיני והתכווצתי בתוך המעיל.

ניגש אלי איש ונתן לי-סוכריה ואמר גם לי רע. נדהמתי. חשבתי הנה כולם טובעים בתוך היין ובוויכוחים על פרחים. ראיתי את העיניים שלו כל-כך עייפות. הוא היה מבוגר ועם שפם כמו לאבא שלי.

רוני והחבורה נעלמו. התימנים נעלמו. הפסנתר דמם.

הכסאות באי סדר סביב השולחנות. היה ריק והמצרים היו בוכות. חלק מהשיח-זור של המקום הישן. העיניים שלו היו הדבר היחיד הנוצץ. באתי אליו. שמעו חזק את נקישות המגפיים. הוא לא זז. כמו יתר הדברים הקפואים מסביב. אחותי בחולצה שלו. שמתה את הראש על החזה שלו. נזול רותח נשפך מהחזה שלו על הלחי הקרה שלי. ועל כל הראש. שמתה את הלחי השנייה. את השיער. השפתיים. הלחי. השיער. הלחי. הוא לא זז. וצנחתי לאט לאט. למטה. ורק הידיים. ואחרי-כך רק האצבעות. ורק הצפרניים עוד אחזו בחולצתו.

המלצרות הורידו את הסיגרים.

האנשים הורידו את המעילים מהקולבים.

רוני התנדנד עם הבקבוק ואמר שהולכים להמשיך את החגיגה. הלילה מתחיל. רציית הביתה.

רציית לראות את פני הדברים אחרת. אבל. חשבתי. היא הית כל-כך קטנה. יעליה. הישבן שהבליטה אז היה ההוכחה היחידה לאישה שהיתה. ואין שהומינה אותי לראות. הלא עשתה את זה כבר קודם לכן. וזה היה מרעיש לחשוב על זה אחרי שנים. יעליה צחקה ואמרה תראי. כמו צבע פסטל אדום שקיבלנו מהמורה... ופת-אום היו סביב עוד ילדים. נבהלתי לראותם. עומדים כל-כך שקטים ולבנים. ועי-ניהם קרועות. וצבע הפסטל רתח ונמס והתפרץ אל פני רסיסים רסיסים של אדום מותו. מאז הסמקתי בשבילה פעמים רבות. הייתי אשמה במקומה אף שאלה היו ההצגות הפרטיות שלי. תמיד היו הילדים השקטים מאחורי. תופסים אותי. כשהוא בא לקחת אותי למחרת. כבר רציית לדעת מי הוא. הוא אמר את יודעת שאת דומה למרינה וולדי. נכון. כשהייתי בת שלוש ראו את מרינה וולדי משחקת רומנים בסרטים. שבעת החטאים. אחותי בת הששן. החברים של הורי אמרו חנה מרינה וולדי הקטנה. גבר בסביבות הארבעים. שנתינו כפולות משלי. הוא אמר מרינה היפה. ואמרתי ככה קראו לי כשהייתי בת שלוש. והייתי מישהי אחרת. הייתי מוכרת גלידה. עשויה מקצף של סבון מכריחה את אבא שלי לאכול אותה. אחר כך צווחת משמחה ומנקה לו את השאריות מהשפם. והצחקתי אותו הרבה. הוא היה בעל המסעדה. הוא הביא אותי שוב אל שעת הסגירה. בדיק עיניים אחרונים. הכסאות היו מונחים זה על גבי זה מעל לשולחנות. מוזיקה שקטה. שני פועלים מנקים את הריצפות. רקדתי איתו את אותו קטע מהסרט "הטנגו האחרון".

רגלי כרוכות על מתניו. ידי מרחפות קרוב לרצפה. בין השולחנות. סביב לפועלים. בין התנור הישן לקופה המשוחזרת. משמיעה קולות. הדם זורם לפנים. לנחיריים. לשפתיים.

יצאנו. היא עמדה שם בחושך. קטנה. כהת עור ושער. במבטא צרפתי עדין. היא קראה לו. "גילי" "גילי". מה היא רוצה. התנער. גילי. איך אני אסע הביתה. כמו כולם. כולם נסעו כבר. גילי. אז קחי מוניית. הוא היה גס אליה. אנחנו הלכנו והיא הלכה אחרינו. אין לי כסף. גילי. הוא אמר אז לכי ברגל. היא הלכה אחרינו. אמרתי לו אין לה כסף. הוא אמר מחר היא כבר לא תעבוד אצלי. הלכנו מהר והיא נשארה לה.

אחר כך הוא אמר תכירו את מרינה היפה.

בצהריים אסור לצאת לשחק. אבא של יעליה היה מפליג כים. אמא שלה היתה נעלמת. ליעליה לא אמרו מה לעשות בצהריים: ליעליה היו משחקים משל עצמה.

הם אמרו נעים מאד מרינה. והם ישבו שם. אלביס היפה והתחיתה שלו בשיער פלטינה וסומק מודגש מדי ומגפי זהב. וישב שם איש צבא מכוער ונמוך עם פקידת המבצעים לשעבר שכל הזמן אמרה איך שהמפקד שלה הלך לחיילים לראות אם לא קר להם. זה היה רגע שהעיניים שלי קרועות והמבט מתאייד מתוכם בין האנשים. האנשים שקועים בתוך הרבה מים. והאדים מרצדים באוויר. מקשים כל-כך. שלוש נערות כנות עשירים ושלושה גברים שנותיהם כפולות. והנערה ההיא כהת העור בעלת המבטא. לא ראיתי את הכיסא לשבת בו. גיששתי אליו. בבת אחת כל התאורה השתנתה וסחפה באור אדום של בארים וזונות גם את האיש שלי.

הפסנתרן ניגן סלון. אלביס אמר לחתיכה שלו: "כואי נלך להחמזמוז קצת" ואמר לנו: "הולכים להתאמן על יבש". ויעליה אמרה: "למה להסתפק במועט". והמבט שלה היה גס ופרוץ והיא ראתה אותו. משם. מבימת הריקודים. מתמפר כאילו לחיובק הרך. הוא חשק בי.

החיילת סיפרה על האימון ההוא שמפקד האוגדה בא לשאול את החיילים שלו אם לא קר להם. אולי הם צריכים עוד שמיכות. הוא שבה את ליבה. ומאז היא הולכת איתו לבארים אדומים. אחר כך הם קמים ראשונים. נפרדים מכולם והולכים להיטרף באורות אדומים משלהם. והיה לי המבט המלוכסן ההוא. של העיניים היפות של יעליה. זה המבט שהיא שלחה בכלבים ואחר כך בגברים. וידעתי שאני נחשקת יותר. המפקד השתכר וחייב אותי. שכח את אשתו והילדים והחיילת שלו וראיתי את העיניים של האיש שאתי. הוא שאל על המכנסים. — חדשות. אמרתי. וקמתי ועשיתי סיבוב. שיראה כמה הם הודקים את גופי. מכליטים את המתנייים הצרות. ואלביס אמר תעשי סיבוב. — אתה עוד לא. אמרתי. והרגשתי כאילו אני על מיטת אפיריון. הקפלים בחלוק המשי גולשים ומגלים את רגלי. ציפורני הרג-ליים משוחות לק אדום ואני מושיטה אל פי ענב סגול או פומית ארוכה לעישון. וגם זה היה קטע מתוך סיפור.

צהריים אחד במנוחה בין שתיים לארבע. (יעליה לבד בכית). שבע שנים כתוב בתורה. שבע שנים חיכה יעקב לרחל. למועד. חיכה יעקב אבינו באוהל. עירום ובווער בתשוקתו... בחושך של שבע השנים דתה לו האהבה וכהו ידיו מלהבחין. ולאה. תמימה מאד. באה בחושך הזה ונשרפה איתו באש תאוה.

"היא סידרה אותו" צווחה יעליה בצחוק של שדה. ראובן לא מצא סיבה לצחוק. העיניים שלה זהרו בירוק. הוא לא הבחין. הוא רק התאמץ לענות על שעורי הבית. היא אמרה לו שיבוא אחרי הלימודים והיא תעזור לו.

היא משכה את המחברת מידו והחביאה מאחורי גבה. תמיד לעגנו לראובן. ראובן השמן בבטן יש לו בן. והוא התרוצץ וסיסב לסן. מויע. איכריו מרצדים בככרות. התחנן למחברת שלו. רזה ומהירה התמקקה אל כל פינות החדר. הרקידה אותו כמו חיה מאולפת של הצגת רחוב. שמנמן וכוכה וכרוך אחריה — ואז עמדה שקטה. וקראה לו.

הימים שלהם התחברו על המחברת שהושיטה לו. ויעליה אמרה אתה יודע איך מתנשקים? לא כמו אמך שנותנת לך נשיקת לילה טוב. תוציא את הלשון אל תוך הפה שלי. הוא ציית לה. היא הסתכלה ואמרה: "טיפש" ולקחה את ידו ושמה אותה על ניצני שדיה.

וידעתי שהאיש עם השפם והעיניים הבהירות רואה הכל והוא ילד שמן שכרוך אחרי על הספה. מאחורי שולחן הכתיבה. מסביב לכסאות. אני בורחת. והוא נחנק באדים הרעילים של הצחוק שלי כי אני שדה.

נשארנו לבד ליד השולחן. היד שלי היתה קרה בתוך שלו. העיניים שלנו היו בהירות מאד והוא אמר: ההתנהגות הוולה הזאת. היא כבר לא תעבוד אצלי. הדברים התחילו שוב להתאייד. קראתי הרבה חלומות של אנשים שרע להם. לחזור אל הילדות. כאילו אז היה הכל תמים ועכשיו הכל אבוד. אמרנו בכיתה: "שיעור האהבה של יעליה". וזה היה מיסתורי. אף אחד לא ידע בדיוק על מה ראובן מדבר. רדפנו אחריו בהפסקות. צעקנו לו: "שיעור האהבה של יעליה". והמורה לימדה בכיתה את שירת ביאליק. המשורר שואף לשוב. ולו לרגע: למחוז ילדותו.

→
אמרה המורה ברגש. היא היתה זונה יעליה. אולי היתה צריכה להיוולד הפוך:
כשלה מאד ויודעת ועם השנים להיות ילדות אבודה.
מרינה, אני לא משחק אתך רומאן, שמעתי שהוא אומר או מאיים או מתחנן. בבת
אחת הכל התפרק.

ליעליה ולי היתה אליאורה. כולם בכיתה קראו לה אלי. אלי נראתה קטנה מכולן.
שערה הבהיר היה מקוצץ והיא לבשה תמיד בגדים של אחיה הגדול. היא גרה
בבית פרטי ואני הייתי באה ודופקת לה כשקט על התריס. אלי נבהלת. עיניה
החומות נפערות באלם. לא מעיזה לדבר. שיהיה שקט.

יעליה היתה מגיעה בדיוק בארבע, בסיום שעת המנוחה. ואני חשבתי: היא אף
פעם לא צריכה אף אחד. היא היתה באה לה עם הצחוק, ומזמינה את אלי אליה
הביתה. עיניה של אלי נפערות. היא הסתכלה בי. הסתכלה ביעליה. לבסוף אמרה,
ההורים שלי שמחים שאני עם יעליה כי היא לא מרעישת הצהריים ולא
באה להפריע.

— אלי, אני רוצה להגיד לך משהו.

— נו, תגידי.

— שיעליה תלך רגע, אלי, אמרנו, שסידור אוסף הבולים שלנו אינו סובל דיחוי.

— לא אמרנו.

אמרתי לעצמי איזו טפשה היא אלי. "אינו סובל דיחוי" זה בדיוק כמו דחוף. והיא
אמרה שדחוף לה לסדר את הבולים. אמא שלי תמיד אומרת אינו סובל דיחוי. איזו
ילדה טיפשה לא יודעת מלים. אני אלך לי. את אפילו לא מכינה מלים.
אלי ויעליה הלכו לרחוב ממול. אני חזרתי הביתה. אמא שותה קפה. אמא לא

שואלת איפה היית. היא שקועה בשינה עמוקה. אני פוחדת ממנה אפילו אז. ניגשת
לבקש ממנה רשות. מטלטלת אותה בקלות בכתף. אמא אני יוצאת. אמא בשינה
עמוקה. אמא, אני יכולה ללכת? אמא מתנערת מזה בעצבנות. אבל מסכימה. צריך
לבקש אותה דברים בשינה עמוקה.

— מה קרה שחזרת?

— אלי הלכה ליעליה.

— ואותך השאירו. הא? לא יודעת להסתדר. את רודפת אחריה, אחרי-כך ההורים
שלה כועסים עליך, ובסוף היא לא צריכה אותך.

אני מתביישת. כאילו, עשיתי דבר רע. אבל כל כך שמחתי באלי. חשבתי עליה
מרגע שנפרדנו בבית הספר. בבת אחת הכל התפרק.

והייתי אשמה מאד בפני האיש שלי. כאילו אני מתגנבת בצהריים בשביל לעשות
עם יעליה דברים גסים. לא נכון, אמא את כועסת עלי? לא עשיתי שום דבר רע.
את עצובה כל כך אמר הזאב הרע ונתן לי סוכריה. מתי תפסיקי לכתוב תסריטים.
אנשים עושים מעשים קטנים שזכורים להם מהחלומות, והחלומות אמרו לך מתים
ראשונים.

ולמחרת באה אליו עובדת חדשה. העבודה מסתיימת באחת בלילה. הוא אמר
והפשיט את גופה הקטן והעגלגל בעיניו. יש הסעות לצוות העובדים, הוא אמר
ועיניו ניגרו על שדיה כמו ריר. חדרי ההלבשה מאחור, הוא הסביר, וכךך לה את
הסינר ואצבעותיו חדרו אל קו המותן החשוף שלה. הוא לקח סוכריה מצנצנות
הזכוכית השקופות שבפתח ושם לה בפה שתי אצבעותיו. אחר כך מרח לה את
השפתיים באדום.